

**Приватний вищий навчальний заклад
«Медико-Природничий Університет»**

м. Миколаїв

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна	Педагогічна психологія
Освітньо-професійна програма	Психологія
Освітньо-професійний ступінь	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	053Психологія
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Очна
Рік навчання/семестр	II рік, семестр 4
Кількість кредитів ECTS/ Обсяг	Кредитів 4 усього годин 120 лекцій 26 семінарські 22 самостійна робота 72
Викладач ПП	Реброва О.О.
Е-mail, контактний телефон викладача	
Посилання на сайт	
Консультації	За графіком впродовж навчального року
Анотація до курсу	Вивчення дисципліни «Педагогічна психологія» спрямоване на формування у здобувачів знань відносно закономірностей впливу педагогічної діяльності на формування психічних явищ.
Мета та завдання курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» є: формування у майбутніх фахівців уявлення про психологічні закономірності, характеристики, етапи, умови критерії успішного протікання процесів засвоєння знань, моральних норм та принципів, формування їх світогляду та переконань. Вивчення курсу «Педагогічна психологія» передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: • ознайомити студентів із теоретичними та методологічними основами педагогічної психології як науки на різних етапах її розвитку; • сприяти оволодінню понятійним апаратом науки, засвоїти стратегії та методи навчально-виховної роботи; • збагатити уявлення студентів щодо способів та послідовності передавання дітям знань та життєвого досвіду, що дозволяють максимізувати розвиваючий навчально-виховний результат; • навчити практично застосовувати різні концепції, методи

	та прийоми навчання та виховання з урахуванням психологічних закономірностей розвитку особистості в умовах навчально-виховного процесу та його цілей; • сформувати відповідальне ставлення до ролі педагога, прагнення вдосконалювати свою педагогічну майстерність, підвищувати свої професійні вміння на основі систематичної роботи з науковою літературою та вивчення здобутків науки на сучасному етапі її розвитку.
Програмні результати навчання	
Відповідно до застосовування психологічних знань у практичних ситуаціях освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: Загальні: ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК 10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, праві свобод людини і громадянина в Україні. Фахові: ФК 01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. ФК 02. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. ФК03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та чинків. ФК04. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. ФК 05. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. ФК 07. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. ФК 15. Здатність виявляти толерантність до міжкультурних форм самовираження й само здійснення індивідуальності, до несхожості наукових поглядів, методологічних підходів тощо. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких програмних результатів навчання: ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку. ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій для вирішення професійних завдань. ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу літературних джерел, включаючи спеціальну термінологію для проведення дослідження. ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги вимірювати індивідуальні та психологічні показники особистості. Це означає здатність оцінити зміни у розвитку психіки та коригувати їх. ПРН 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.	

ПРН 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПРН8.Презентуватирезультативласнихдослідженьуснотаписьмово.

ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до особливостей співрозмовника в умовах міжособистісної взаємодії.

ПРН. 19. Враховувати індивідуальну варіативність становлення людини як індивіда, особистості, суб'єкта діяльності.

Зміст курсу		
№ з/п	ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1	Тема1.Предмет,завданнятаметодипедагогічної психології	2
2	Тема2.Психолого-педагогічнийзмістнавчання	4
3	Тема3.Учбова діяльність	2
4	Тема4.Психологіявихованняособистостішколяра	4
5	Тема5.Управліннявихованнямособистостідитини та йогопсихологічнийзміст	4
6	Тема6. Психологічнаслужбаушколіїїроль воптимізаціїучбово-виховногопроцесуушколі	4
7	Тема7.НовашколановоїУкраїни	2
8	Тема 8. Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя	2
9	Тема9.Життяособистостіяксоціально-психологічне явище	4
10	Тема10.Життєвийшляхособистості	4
	Усього:	32
№ з/п	ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1	Тема1.Предмет,завданнятаметодипедагогічної психології	4
2	Тема2.Психолого-педагогічнийзмістнавчання	4
3	Тема3.Учбова діяльність	4
4	Тема4.Психологіявихованняособистостішколяра	2
5	Тема5.Управліннявихованнямособистостідитини та йогопсихологічнийзміст	2
6	Тема6. Психологічнаслужбаушколіїїроль воптимізаціїучбово-виховногопроцесуушколі	4
7	Тема7.НовашколановоїУкраїни	2
8	Тема 8. Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя	2
9	Тема9.Життяособистостіяксоціально-психологічне явище	2
10	Тема10.Життєвийшляхособистості	4
	Усього:	32
№ з/п	ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	Кількість годин
1	Тема1.Предмет,завданнятаметодипедагогічної психології	8
2	Тема2.Психолого-педагогічнийзмістнавчання	8
3	Тема3.Учбова діяльність	8
4	Тема4.Психологіявихованняособистостішколяра	10

5	Тема 5. Управління вихованням особистості дитини та його психологічний зміст	8
6	Тема 6. Психологічна служба у школі її роль у оптимізації навчально-виховного процесу в школі	10
7	Тема 7. Нова школа нової України	10
8	Тема 8. Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя	8
9	Тема 9. Життя особистості як соціально-психологічне явище	8
10	Тема 10. Життєвий шлях особистості	8
	Усього:	86

Пререквізити	Дисципліна «Педагогічна психологія» викладається у тісному зв'язку зі змістом дисциплін «Загальна психологія», «Педагогіка», «Вікова психологія», що сприяє створенню цілісного та не суперечливого уявлення про зміст професійної діяльності психолога, предмет психології як науки та її завдання як практичної діяльності.
Кореквізити	Своєю чергою, здобутий здобувачами у ході вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» фрагмент професійного досвіду у вигляді загальних та професійних компетентностей, системи знань, умінь, норм і цінностей є теоретичним та практичним підґрунтям подальшого оволодіння професією, вивчення усього подальшого циклу обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів професійної і практичної підготовки та підготовці освітньо-кваліфікаційних робіт (написання курсових робіт, виконання кваліфікаційної роботи).
Постреквізити	Після дипломне навчання та також закладає фундамент для подальшого засвоєння здобувачами знань та вмінь з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки за освітнім рівнем магістр
Методи навчання	Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни « Педагогічна психологія »: • навчальні заняття • самостійна робота студентів • робота в наукових бібліотеках та мережі Інтернет. 2. Види навчальної роботи студентів: • лекція • практичне заняття • консультація • іспит. Методи, які використовуються для вивчення курсу спрямовані на активізацію і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, інтерактивний. Впродовж курсу здобувачі освіти також засвоюють такі softskills як навички комунікації, гнучкість, логічне мислення,

	емоційний інтелект, вміння концентруватися, тайм-менеджмент.
Засоби діагностики	Форми поточного контролю: індивідуальне усне опитування, індивідуальне письмове опитування, тестовий контроль (I-II рівня) (письмовий та онлайн), вирішення типових практичних завдань. Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота (теоретичні питання, тестові та практичні завдання). Форма підсумкового семестрового контролю: усний (стаціонарно чи online) іспит.
Засоби контролю	поточний контроль, підсумковий контроль (іспит)
1. Перелік питань до підсумкового контролю вивчення курсу	
1. Предмет та задачі педагогічної психології. 2. Психологія та педагогіка. 3. Загальнопсихологічний контекст формування педагогічної психології: вплив на осмислення педагогічного процесу прагматичної функціональної психології, біхевіоризму, психоаналізу, гештальт психології, операціональної концепції Ж. Піаже, когнітивної психології, гуманістичної психології та культурно-історичної концепції Л.С. Виготського. 4. Історія становлення педагогічної психології. Етапи становлення педагогічної психології. 5. Структура педагогічної психології. 6. Зв'язок педагогічної психології з іншими науками. 7. Психологічні засади педагогічного процесу. 8. Учень як суб'єкт учбової діяльності. 9. Учень як представник вікового соціокультурно-умовленого періоду. 10. Вікова періодизація як основи диференціації суб'єктів учбової діяльності. 11. Школа як суб'єкт учбової діяльності: особливості молодшого шкільного, підліткового та старшого шкільного віку. 12. Проблеми навчання та психічного розвитку. 13. Основні підходи до вирішення цієї проблеми. 14. Основні тенденції психічного розвитку в учбовому процесі. 15. Загальна характеристика навченості. 16. Інтелектуальні властивості, що зумовлюють навченість. Показники навченості. 17. Учбова діяльність-специфічний вид діяльності. 18. Теорія учбової діяльності. 19. Визначення учбової діяльності, її загальні характеристики. 20. Предмет, засоби та способи учбової діяльності. 21. Продукт учбової діяльності, її результат. 22. Загальна структура учбової діяльності. 23. Мотивація в структурі учбової діяльності. 24. Загальна характеристика учбового завдання як складової учбової діяльності, її особливості а способи вирішення. 25. Психологічні вимоги до учбових задач. 26. Учбова задача в проблемній ситуації, етапи вирішення. 27. Контроль, самоконтроль, оцінка, самооцінка в структурі учбової діяльності. 28. Мотивація учбових мотивів. 29. Види мотивації в учбовій діяльності. 30. Системна організація учбової мотивації. 31. Способи формування мотивації навчання. 32. Якісні та кількісні характеристики мотивації в процесі учбової діяльності. 33. Форми прояву мотивів навчання. 34. Зв'язок типів ставлення школяра до навчання з характером його мотивації і станом учбової	

діяльності.

35. Поняття мети виховання: завдання, загальна та спеціальні цілі сучасного виховання.

36. Засоби та методи виховання.

37. Непрямі, свідомі та несвідомі засоби виховання. Загальні соціальні інститути виховання: поняття та зміст.

38. Психологічні умови формування властивостей особистості.

39. Індивідуальний підхід до виховання учнів.

40. Діяльність, спрямованість особистості її формування.

41. Розвиток моральної сфери особистості: формування моральної свідомості та поведінки школяра.

42. Соціально-психологічні аспекти виховання.

43. Спілкування як фактор виховання.

44. Основні форми спілкування.

45. Роль колективу у вихованні учнів.

46. Сім'я як соціально-психологічний фактор виховання.

47. Виховання і формування соціальних установок особистості. Ефективність педагогічного впливу.

48. Проблема управління вихованням особистості. Структура та види управління вихованням особистості.

49. Механізм перетворення зовнішнього виховного управління на внутрішню систему самоуправління і самовиховання.

50. Основи діяльності психологічної служби в школі: головні напрямки роботи, функції.

51. Логіка організації психологічного вивчення особистості школяра і колективу шкільного класу.

52. Результат психологічної діагностики учня, класного колективу як основа для вдосконалювання учбово-виховного процесу.

53. Програми вивчення особистості школяра.

54. Орієнтація на особистісний розвиток учнів.

55. Основні характеристики особистості та методів їх вивчення.

56. Поняття про колектив. Визначення поняття колектив. Основні властивості колективу та методи їх вивчення.

57. Роль школи у суспільному прогресі.

58. Нова школа-школа культури життєвого самовизначення.

59. Стратегічні пріоритети нової школи сучасної України.

60. Імперативи нової школи: духовний, гуманістичний і демократичний, комунікативний, особистісно-діяльнісний.

61. Сенсілогіка діяльності нової школи. Характерні риси нової школи.

62. Робота над образом школи в соціумі.

63. Нові підходи до осмислення освіти: герменевтика і концепція глибинної наступності процесів в історії культури.

64. Залежності між новою школою і інноваційного потенціалу навчального закладу.

65. Сутність інновацій, інноваційні механізми розвитку освіти.

66. Процеси розвитку нової школи. Сутність нововведень, часткові та системні нововведення.

67. Параметри інноваційного потенціалу.

68. Цикли розвитку інноваційних процесів. Формування інноваційної культури педагогів.

69. Карта інноваційних пошуків. Проблема управління інноваційними процесами.

70. Інноваційна культура як процес і продукт інноваційної діяльності.

71. Поняття педагогічної діяльності.

72. Структура педагогічної діяльності: конструктивний, організаторський і комунікативний компоненти.

73. Функції педагогічної діяльності: інформаційна, розвиваюча, орієнтаційна, мобілізаційна, дослідницька.

74. Функції вчителя в організації учбово-виховного процесу.

75. Психологічні вимоги до особистості вчителя.
76. Психологічні особливості педагогічного колективу.
77. Життєдіяльність особистості. Динаміка життя. Повнота життя.
78. Людське життя як категорія соціальної психології.
79. Загальні категорії психології життя особистості. Спосіб життя і культура.
80. Соціально-часові і соціально-просторові ознаки способу життя. Соціальне і індивідуальне в способі життя.
81. Стиль життя особистості і вікові етапи життєвого шляху.
82. Типологія стилів життя особистості.
83. Стиль життя і самосвідомість особистості.
84. Стиль життя і творчість.
85. Поняття життєвого шляху. Проблема життєвого шляху в психології.
86. Психологічні виміри життєвого шляху. Суб'єктивна будова життєвого шляху.
87. Соціально-культурне утворення життєвого шляху. Історичний масштаб життя.
88. Життєвий шлях і доля. Соціально-історичні моделі життєвого шляху. Моделі життєвого шляху особистості.
89. Психосоціальний фон життєвого шляху.
90. Поняття соціальної психіки. Структурно-функціональна модель соціальної психіки. Соціетальні властивості. Соціетальні стани. Соціетальні процеси.

Політика курсу

Навчальна дисципліна «Педагогічна психологія» є обов'язковою дисципліною для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 Психологія.

При вивченні навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування практичних занять, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до занять, підготовку презентацій.

Запізнені завдання (письмові роботи). Здобувачам вищої освіти, які вчасно не мають можливості скласти домашні завдання викладач надає можливість для їх повторного виконання й складання у визначеним ним термін.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять. Відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, складати (перескладати) екзамени, заліки тощо через поважні причини; подати підтверджувальні документи, що засвідчують поважну причину, яка унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) екзаменів, заліків тощо; ліквідовувати академічну заборгованість у встановлені терміни.

Література. Уся література, яку здобувачі вищої освіти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика оцінювання курсу

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансферною системою здійснюється шляхом поточного, кредитного, підсумкового (семестрового) контролю за 100- бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Поточний, тематичний, підсумковий контроль.

Індивідуальне та фронтальне усне опитування;

Відповідь під час семінару;

Письмове опитування; есе-рефлексія; виступ з рефератом; виступ з презентацією; виконання індивідуального проекту; оцінка результатів неформальної освіти.

Підсумковий контроль: екзамени.

76-100% від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль Повністю розкрито зміст теоретичних питань. При відповіді використано термінологію предметної області в необхідній логічній послідовності. Також здобувач демонструє вільне володіння навчальним матеріалом різного ступеня складності, використовуючи при необхідності відомості з інших навчальних дисциплін і курсів.

При відповіді на додаткові питання помітне вміння розвивати систему теоретичних знань на основі самостійної роботи.

50-75% від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль

При викладі фундаментальних положень основного матеріалу курсу здобувач показує володіння програмним навчальним матеріалом, у тому числі різного ступеня складності, а також вільне оперування ним у знайомій ситуації.

При відповіді допускається два-три недоліки або не більше однієї помилки. Здобувач упевнено відповідає на додаткові питання, що стосуються основних положень усього досліджуваного курсу відповідно до екзаменаційної програми.

26-50% від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль.

При відповіді на питання теорії виявляється не завжди усвідомлене відтворення програмного навчального матеріалу.

Положення, що приводяться у відповіді, даються фрагментарно, схематично, без логічного взаємозв'язку.

При відповіді на додаткові питання, що стосуються найважливіших і основних понять і фактів навчальної програми, є утруднення у використанні термінології предметної області.

При відповіді здобувач не завжди може підтвердити теоретичні викладення відповідними прикладами.

0-25% від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль

Відповідь здобувача демонструє лише деяке уявлення про матеріал навчального курсу. Знання практично відсутні як у теоретичній області навчальної дисципліни, так і в практичному володінні методикою аналізу

Шкала оцінювання ECTS таким чином:

Сума балів за всіма навчальними діяльностями	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

1. Р. А. Калениченко. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ : КНУБА, 2023. – 196 с.
2. Ірина ЧЕРЕЗОВА. Самостійна робота з психології : навч. посібник. Бердянськ : БДПУ, 2021. 57 с.
3. Власова О.І. Педагогічна психологія. Навчальний посібник. К. : Либідь, 2005. 400 с.
4. Вікова і педагогічна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін., 2-е вид., допов. Київ: Каравела, 2009. 400 с.

5. Забродський М. М. Педагогічна психологія: Курс лекцій. Київ : МАУП, 2000. 189 с.
6. Євтух М.Б. Педагогічна психологія: Підручник. К. : Кондор Видавництво, 2015. 420 с.
7. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія: (курс лекцій): навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Центр навч. л-ри, 2005. 128 с.
8. Лекції з педагогічної психології: навчальний посібник / М. М. Заброцький, Ю. Г. Шапошникова. Херсон : Грінь, 2017. 144 с.
9. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: навчальний посібник. К. : Каравела, 2012. 248 с.
10. Поліщук В. М. Вікова та педагогічна психологія / В. М. Поліщук. Суми, 2007. 330 с.
11. Савчин М.В. Педагогічна психологія. К. : Академія, 2012. 424 с.
12. Степанов О.М. Педагогічна психологія. К. : Академвидав, 2011. 416 с.
13. Закалик, Ю. М. Терлецька, Н. М. Шувар. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. – 488 с.

Додаткова література:

1. Бех І. Д. Психологічні джерела виховної майстерності: Навч. посіб. Київ: Академвидав, 2009. 248 с.
2. Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Педагогічна психологія: Навч. посіб. Київ: Центр навч. літ., 2007. 248 с.
3. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: практикум. К. : Каравела, 2009. 128 с.
4. Павелків Р. В. Педагогічна психологія: (теоретичні концепції та практикум): навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Рівне, 2003. 297 с.
5. Педагогічна психологія: навч. посіб./ О. П. Сергєєнкова та ін. К. : ЦУЛ, 2012. 168 с.
6. Педагогічна психологія: хрестоматія: навч. посіб. / упоряд. Л. В. Долинська. Київ: Каравелла, 2014. 368 с.
7. Подоляк Л. Г. Основи педагогічної психології (психологія виховання): Навч. посібник. К. : Главник, 2006. 112 с.
8. Поліщук В. М. Вікова та педагогічна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення): Навч.-метод. посібник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2004. 330 с.
9. Прасол Д. В., Литвиненко І. С. Вікова та педагогічна психологія: мультимедійний навчально-методичний посібник. Миколаїв : Арнекс, 2016. 150 с.

Інтернет-ресурси:

1. Законодавство України — <https://rada.gov.ua/news/zak>
2. Наукова періодика України
<http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334> —
3. Електронні підручники онлайн «Педагогіка і психологія» <http://chitalka.info/psy.html>.